

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๕๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖/๒๕๕๓

วันที่ ๒ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๓

เรื่อง นายคารม พลตะกลาง (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ว่า การที่นายกรัฐมนตรีออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำร้อง และเอกสารประกอบสรุปได้ว่า ผู้ร้องได้ยื่นฟ้องนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) รองนายกรัฐมนตรีและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) และคณะรัฐมนตรี ต่อศาลปกครองสูงสุด ตามคดีหมายเลขคำที่ พ.๑๕/๒๕๕๓ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาคำฟ้องท้ายคำร้อง ซึ่งผู้ร้องขอถือเป็นส่วนหนึ่งของคำร้องในคดีนี้ โดยมีประเด็นว่า นายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ผู้ถูกร้องที่ ๑ รองนายกรัฐมนตรีและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (นายสุเทพ เทือกสุบรรณ) ผู้ถูกร้องที่ ๒ และคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๓ ใช้อำนาจไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ โดยได้ออกคำสั่งเป็นประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง

- ๒ -

ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ ในการจำกัดสิทธิของผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๓ และมาตราอื่น ๆ ถือเป็นการใช้กฎหมายที่ละเมิดสิทธิของผู้ร้อง เพราะนำบทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ และนอกจากนี้ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังได้ออกประกาศข้อกำหนดต่าง ๆ โดยที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๓ ไม่ได้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ เสียก่อน แต่กลับไปอาศัยพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ถูกยกเลิกไปแล้วมาใช้บังคับ อีกทั้ง การจะออกพระราชกำหนดอันเป็นกฎหมายพิเศษ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๘ หรือตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ หากเป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนต้องระบุมাত্রาของรัฐธรรมนูญนั้น ๆ ไว้ในพระราชกำหนดให้ชัดเจนด้วย และนับตั้งแต่มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ยังไม่มีพระราชกำหนดซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ ออกมาใช้บังคับแต่ประการใด ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓ จึงเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ กล่าวคือ ไม่มีกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง เพราะกฎหมายที่ให้อำนาจได้ถูกยกเลิกไปแล้ว ด้วยเหตุนี้ ผู้ร้องจึงมีคำขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับพวกใช้อำนาจออกประกาศในสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อจำกัดสิทธิของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ โดยที่พระมหากษัตริย์ยังไม่ทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติ ตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ มาใช้บังคับเสียก่อน แต่กลับนำพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๘ ที่ถูกยกเลิกไปแล้วมาใช้บังคับ จึงถือเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบและเป็นการนำกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับกับผู้ร้องซึ่งไม่อาจกระทำได้

- ๓ -

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัยหรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ แล้ว เห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

การที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า นายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และคณะรัฐมนตรี ใช้อำนาจออกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ เพื่อจำกัดสิทธิตามรัฐธรรมนูญของ

ผู้ร้อง โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งออกตามความรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๑๘ ที่ถูกยกเลิกไปแล้ว มาใช้บังคับ โดยมีได้ดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ และมีได้แก้ไขบทบัญญัติของพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ถือเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบและเป็นการนำกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับกับผู้ร้องซึ่งไม่อาจกระทำได้นั้น เห็นว่า ผู้ร้องมิได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตราใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรีและผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน และคณะรัฐมนตรี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงในคำร้องว่าผู้ร้องได้ใช้สิทธิทางศาลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ผู้ตรวจการแผ่นดินตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) อันเป็นการใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นก่อนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ คำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญชี ๒๑

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๑๒/๒๕๕๓)

อภิชัย เอกภักดี

(นายเจริญ ภักดีธนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

อินทจาร

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

เฉลิมพล เอกอุรุ

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

มานุรักษ์ มาประณีต

(นายมานุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

กฤษณ์ กฤษณะ

(นายบุญส่ง กฤษณะ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

สร้อยพิสุทธิ์

(นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ไพ่มุกด์

(นายสุพจน์ ไพ่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นิติมนตรี

(นายอุดมศักดิ์ นิติมนตรี)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ